

САРКОЇДОЗ У ПЕРІОД ВІЙНИ В УКРАЇНІ

**Потейко П.І., Немцова В.Д., Березняков В.І., Тиха І.О., Корчевська Г.І.,
Кравчук С.Л., Ринчак П.І., Корж П.І.**

Національний технічний університет «ХПІ»

Навчально-науковий медичний інститут

Кафедра внутрішніх хвороб і сімейної медицини

Саркоїдоз є запальним мультисистемним захворюванням невідомого походження з широким спектром клінічних проявів. Саркоїдоз може вражати практично будь-який орган – переважно легені та лімфатичну систему.

Метою роботи було вивчення епідеміологічних показників з саркоїдозу органів дихання (СОД) у Харківській області в період воєнних дій.

Ми проаналізували структуру захворюваності на СОД у період довоєнних трьох років (2019 -2021) і трьох років під час війни (2022 - 2024).

Під наглядом в Обласному фтизіопульмонологічному центрі м. Харкова в 2019 – 2021 роках перебувало 185 хворих на СОД (Група 1). В 2022 – 2024 роках було виявлено 102 хворих на СОД (Група 2).

В групі 1 за статтю переважали жінки - 118 ($63,8 \pm 3,5\%$) проти 67 чоловіків ($36,2 \pm 3,5\%$) ($p < 0,001$). В групі 2 незначно переважали чоловіки 56 ($54,9 \pm 4,9\%$) проти 46 жінок ($45,1 \pm 4,9\%$) ($p > 0,05$). Середній вік чоловіків в групі 2 становив 40,1 рік проти 35,4 в групі 1 ($p > 0,05$). Середній вік жінок в обох групах був вище ніж у чоловіків, але статистично не розрізнявся (в групі 1 – 46,3 роки, в групі 2 – 47,8).

Згідно з міжнародною класифікацією у чоловіків з групі 1 саркоїдоз І стадії був виявлений у 12 пацієнтів (17,9%), ІІ стадії - у 55 (82,1%). У жінок І стадія СОД виявлена - у 34 (29,8%), ІІ стадія - у 84 (71,2%). В групі 2 у чоловіків І стадія СОД спостерігалася у 9 пацієнтів (16,1%), ІІ стадія - у 47 (83,9%). У жінок І стадія СОД виявлена - у 9 (19,6%), ІІ стадія - у 37 (80,4%). Статистично значущих відмінностей у групах не було виявлено.

Найбільшу кількість хворих з І і ІІ стадіями СОД в обох групах було виявлено під час профілактичних оглядів - 61%.

До широкомасштабних військових дій СОД у військовослужбовців зустрічався відносно рідка (два випадки (3%) - група 1). Після початку війни СОД було виявлено в 16 випадках (28,6% - група 2). У всіх випадках хворі на саркоїдоз військовослужбовці відмічали тривалий контакт із пліснявою та гаром.

Таким чином, у період воєнних дій відзначається достовірна тенденція збільшення захворювання на саркоїдоз серед чоловічого населення ($36,2 \pm 3,5\%$ проти $54,9 \pm 4,9\%$, $p < 0,01$). Частково це пов'язано з тенденцією значного збільшення (у 8 разів) захворюваності на саркоїдоз серед військовослужбовців. При цьому статистично значущих відмінностей у стадійності захворювання порівняно з довоєнним часом не спостерігається. Профілактичні обстеження органів грудної клітки, як і раніше, залишаються основним методом виявлення саркоїдозу.